[פסחים נד:], ג) [לקמן כ:], ד) תוספתה דתענית פ"ה. כולקמן כא.], ו) [לעילו:], ו) [ובחים לט:ן, ה) [עי ברח"ם ס"ם נחו. ע) ביום כל"ל כפי הסוגיא ופי" ווע״ם התוספות. המשפות, תוספות ד"ה וקרע ובת"י נדה ז: ד"ה הקשה ה"ר כאבי״הן, כ) וובחגינה טו:ן.

הנהות הב"ח (א) רש"י ד"ה לא אשארא דקתני התם אעטיפת הראש: (3) תום׳ יא מפן ישום ליט ואחרי כו' בזמן שראוי לביאה דבפ' תמיד נשחט כו' כל"ל ותיבת וקשה נמחק: (ג) בא"ד ובתוס' פי׳ כו׳ משלחיו הרבנותיהו :איירי בטומחת שרן

גליון הש"ם

גמ' הא כיצד יצא לדרד. עי׳ לקמן דף כז ע״א חום׳ ד״ה אם יכול: תום׳ ד״ה לא אשארא דמיירי כו' משום בת מלך. ע' שנת דף קט ע"ה: ד"ה לא אשארא פי' לא קאי בו' כתבו כל הפוסקים ותמיה לובר כל הפוסקים ותנונים לי לפי ההלכה בתענית דף יג ע"א דבתענית לבור מותר ברחילת כל גופו בלוגן אם כן על כרחך הך ברייתא מיירי ברחילת חמין וממילא וכן אתה מולא במנודה ובאבל מת מוכנו במגודה ובחבל לא קאי על רחילה דהא באבל אפילו אלבע אסור בחמין וכמבואר שם להדיא משמכת וח"כ חורת דקאי אנעילת סנדל ונפשט דמנודה אסור בנעילת סנדל

הגהות הגר"א [א] גמ' כמנודה מביתו וכאבל כו' כל"ל:

רבינו חננאל

מנודים ומצורעים מהו. מלאכה. שנאמר והפכתי חגיכם לאבל. מה חג אסור אסור. מצורע תיקו, אבל מנודה מותר במלאכה. אכל אסור בנעילה הסנדל מדכתיב ביחזקאל, ונעליך תשים ברגליך. מכלל דכולי עלמא אסירי. כשאמרו אסור בנעילת הסנדל, לא אמרו אלא יצא לדרך נועל, נכנס לעיר חולץ. וכז המנודה. מצורע תיקו. אבל אסור בתשמיש המטה. שנאמר וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא או בו טבל אחוו הא אליה, מכלל דמעיקרא אסיר. מנודה מהו, ת״ש כל השנים שהיו ישראל

חכמים גבי עברו אלו ולא נענו (תענית דף יג.) אסור במלאכה וכו' וכן אתה מולא במנודה]: מאי לאו אכולהו. קאמר דמנודה אסור:

לבור מתעטפין ויושבין כמנודין: ורחילה בכלל סיכה. דכתיב ותבח כמים בקרבו וכשמן בעלמותיו (מהלים קט): כשחמרו חסור ברחילה. בתענית לבור: אכולהו. ארחילה נמי דמנודה חסור: לה השחרה. קחמר דמנודה אית ליה דין דהני דתעניות לבור: כשאמרו אסור בנעילת הסנדל. בתענית לבור: ויבא אליה. לאחר אבילות: מנודין היו. למקום: ספיקא הוא. אי קיל אי חמיר: זיל הכא ומדתי. דלקולה חי אזלי בהדייהו: לפיכך נקרחים שלמים בומן שהוח שלם. בדעותו שדעותו מיושבת עליו: יספרו לו. לעיל מיניה כתיב ואל מת אדם לא יבא לטמא ובכהן . משתעי ואחרי טהרתו דהיינו מפרישתו מן המת משיפריש מן המת מונין שבעת ימי הזאתו שבעת ימים אחרים יספרו לו מדאפקיה רחמנא בלשון ספירה ולא נקט הואה שמעינן שבעת ימי ספירו אם נלטרע: וביום באו ש ביום עהרתו. כתיב בכהן גדול:

ורחיצה בכלל סיכה. מימה אדבעי מהו ברחילה אמאי לא דמום דיוקני. בללם אלהים עשה את האדם (בראשית ט): [כשאמרו. בעי מהו בסיכה: לא אשארא. דמיירי התם בסוף פ"ק דתענית (דף יג.) בנעילת הסנדל ועשיית מלאכה ואעשיית מלאכה לא קאי דהא מנודה שרי במלאכה אלא אנעילת סנדל סוף לא אשארא. דקתני (א) אעטיפת הראש דאמרי׳ התם (דף יד:) בתענית פ"ק דתענית (שם) מסיק הלכתא

דמות דיוקני נתתי בהן ובעונותיהם הפכתיה כפו מטותיהן עליה מנודה א ומצורע מה הן בכפיית המטה תיקו באבל אסור בעשיית מלאכה דכתיב והפכתי חגיכם לאבל מה חג אסור במלאכה אף אבל אסור במלאכה מנודה מהו בעשיית מלאכה אמר רב יוסף ת"ש 6 י כשאמרו אסור בעשיית מלאכה לא אמרו אלא ביום אבל בלילה מותר וכן אתה מוצא במנודה ובאבל מאי לאו אכולהו לא אשארא ת"ש מנודה שונה ושונין לו נשכר ונשכרין לו שמע מינה מצורע מהו בעשיית מלאכה תיקו דאבל אסור ברחיצה דכתיב מנודה מכלל סיכה מנודה ורחיצה בכלל מיכה מנודה מהו ברחיצה אמר רב יוסף ת"ש 9 כשאמרו אסור ברחיצה הלא אמרו אלא כל גופו אבל פניו ידיו ורגליו מותר וכן אתה מוצא במנודה ובאבל מאי לאו אכולהו לא אשארא י מצורע מהו ברחיצה תיקו י אבל אסור בנעילת הסנדל מדקאמר ליה רחמנא ליחוקאל יונעליך תשים ברגליך מכלל דכולי עלמא אסור חמנודה מהו בנעילת הסנדל

אמר המנדל ב לא אמרו אמור בנעילת המנדל ב לא אמרו אלא בעיר אבל בדרך מותר • הא כיצד יצא לדרך נועל נכנם לעיר חולץ וכן אתה מוצא במנודה ובאבל מאי לאו אכולהו לא אשארא י מצורע מהו בנעילת הסנדל תיקו ס כ אבל אסור בתשמיש המטה דכתיב ⁴ וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה מכלל דמעיקרא אסור מנודה מהו בתשמיש הממה אמר רב יוסף ת"ש כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר מנודין היו ושימשו מטותיהו א"ל אביי ודלמא מנודה לשמים שאני דקיל קיל והא אמרת חמיר ספוקי מספקא ליה זיל הכא קמדחי ליה וזיל הכא קמדחי ליה ל מצורע מהו בתשמיש המטה ת"ש דתניא ' וישב מחוץ לאהלו שיהא כמנודה וא וכאבל י ואסור בתשמיש הממה ואין אהלו אלא אשתו שנא' ילך אמור להם שובו לכם לאהליכם שמע מינה וניפשום נמי למנודה אמר רב הונא בריה דרב פנחם משמיה דרב יוסף מי קתני שאסור שיהא כמנודה וכאבל במילי אחרנייתא ואסור נמי בתשמיש הממה מאבל אינו משלח קרבנותיו דתניא "ר"ש אומר שלמים בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא אונן י מנודה מהו שישלח קרבנותיו אמר רב יוסף ת"ש כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר מנודין היו ושלחו קרבנותיהן א"ל אביי ודלמא מנודה לשמים שאני דקיל קיל והאמרת חמיר ספוקי מספקא ליה ומדחי ליה מצורע מהו שישלח קרבנותיו פת"ש דתניא י ואחרי מהרתו אחר פרישתו מן המת שבעת ימים יספרו לו אלו ז' ימי ספירו * וביום באו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב חמאתו

בצונן מותר ולסוך אפילו כל שהוא אסור ובתוס' הרב פי' קשיא ליה מאי שנא בט' באב ויוה"כ אסור לרחוץ אפילו אנבעות כדמשמע בפרה בתרא דיומא (דף עח.) ומביאין לו מטפחת כו' והא תרוייהו מסיכה נפקי אבילות מואל תסוכי שמן יום הכפורים מוסוך לא סכתי (דניאל י) ובשם רשב"ם דלפי המסקנא דמסיק בפ"ק דתענית דאבל מותר לרחוץ פניו ידיו ורגליו בלוכן הוא הדין ט' באב ויוה"כ ותימה אמאי לא מייתי בסוגיין דתענית ההיא דמטפחת כו' ובשם רבינו תם שמעתי שהיה אוסר לרחוץ כלל בט׳ באב ויוה"כ חוץ מידיו שחרית דחשיב להו כמו מלוכלכות בטיט וצואה הואיל ואינו יכול ליגע בפיו ועיניו * משום בת מלך: לא אשארא. פי׳ לח קאי אנעילת סנדל אלא ארחיצה וזיל הכא המדחי ליה ° וזיל הכא המדחי ליה דאעשיית מלאכה לא קאי כדפרישית לעיל וח״ת וחמחי לח פשיט מר"א דסוף פרק הזהב (ב"מ דף נט: 'י) קרע את בגדיו וחלץ מנעליו וי"ל דשמא היה מחמיר על עלמו אי נמי מספקא ליה כי היכי דמספקא לן: ושמשו משותיהן. בכל הני דלעיל לא מייתי מבני המדבר דלא ידעי היאך היו נוהגין

אבל אסור בין בחמין בין בלונן אבל

לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין אסור

אלא הא פשיטא לו שהיו משמשים מטותיהן שהרי הם היו פרים ורבים וכן גבי שלחו קרבנות דבסמוך שמא יש להוכיח הכי מן הפסוקים: וישב מחוץ לאחלו. פי׳ בימי ספרו ובימי חלוטו פליגי

בה לעיל (דף ז:) כי האי גוונא אמרינן אבל אסור להניח תפילין ולא בכל ימי אבלו קאמרינן אלא יום ראשון בלבד ושני כדלקמן (דף כת.): ואחרי מהרתו. פי׳ בקונטרס דבטומאת מת איירי ז' ימים

ימי הזאתו יספרו לו איירי בימי ספירו וכמו מילתא אחריתי קמ"ל וביום באו לעבודה יביא כהן הדיוט עשירית

האיפה וחטאתו כמו חיטוי וקדושתו לעבודה מילי מילי מאחר וקשה אמאי לא מפרש ליה בכהן גדול ויש לומר משום דבכהן הדיוט איירי דכסיב כי אם לאב ולאם ואילו כ"ג לא יטמא לאביו ולאמו ולא ניחא ליה למימר כדאמרינן בקדושין (דף עה:) רישא בכהן גדול וסיפא בכהן הדיוט ועוד דלה הוה קמ"ל מידי אבל כהן הדיוט ביום חינוכו אינו כתיב בקרא בפירוש מיהו קשה לן כיון דמילי מילי כתיב אמאי ר"ש אומר בבאו מקריב בזמן שראוי לביאה (ב) וקשה דבפרק חמיד נשחט (פסחים דף סב. ושם) דקאמריגן כל הזבחים ערל וטמא משלחין קרבנותיהן ועוד דהכא נמי לא משמע דאיירי אלא במצורע דאהא דבעי מצורע מהו שישלח קרבנותיו מייתי ליה ונראה לי דר"ש לאפוקי מצורע אסי דרבי יהודה דריש ביום באו ביום שמחחנך לעבודה ור"ש מוקי לביום באו דקאי אדלעיל דאיירי במצורע ולא איירי מידי בעשירית האיפה אלא בא לומר דבמצורע דאיירי בקרא כשיטהר ויכנס לעזרה דהיינו לאחר ימי ספרו אז יקריב חטאתו או שאר קרבנותיו ובתוספות פי׳ דערל וטמא משלחין קרבנותיהן (ג) בטומאת שרץ ולא בטומאה מגופו והקשה על זה מהא דאמרינן במגילה פ״ק קר מו מזובו ולא מנגעו משמע דאם יטהר מזובו יביא קרבן אע"פ שהוא מלורע וכמו כן קשה למאי דפרישים וחירץ דלא איירי התם לענין קרבן אלא שיהא טהור מדין משכב ומושב דחמירא הוה טפי מבמלורע ול"ע בפרק כל הזבחים שנתערבו (זבחים עד: שם) ובפרק כל הגט (גיטין דף כח: ושם) ^O מפורש קלת דיני סמיכה שלריך בעלים ואם כן אין טמא מביא קרבנותיו [ועי׳ מוס׳ יבמות קד: ד"ה דאמר]:

מ**תרין** במדבר היו כמנודין, והיו מנודה לשמים המרב היו במנודין, והיו היי מצורע מהו בתשמיש המטה, ולא איפשיטא ⁽¹⁾ בהדיא. אבל משמשין מטותיהן. ודלמא שאני מנודה לשמים דקיל, והא אמרת מנודה לשמים חמור הוא. ספוקי מספקא ליה, קאי הכא מדחי ליה אזיל הכא מדחי ליה. מצורע מהו בתשמיש המטה, ולא איפשיטא ⁽¹⁾ בהדיא. אבל

לז א מיי׳ פ״י מהלכות טומאת לרעת הל' ו סמג עשין רלה:

לח ב מיי פ״ה מהלי אבל הלי א ז טוש״ע י״ד

סי׳ שפ סעיף א: לש ג מיי׳ פ״ג מהלכות תעניות הל' ד טוש"ע לייח סיי חקעה סעיף ג: בו ד מיי׳ פייה מהלכות אבל הלכה א ג סמג נשיו דרבנו ב טוש"ע י"ד שפ סעיף א [וסימן שפא סעיף א]:

מא ה מיי׳ פ״ג מהלכות חיוניוח הל' ד טוש"ע ח סי׳ תקעה סעיף ג: מהלי מב ו מיי׳ פ״י יווחלת לרוות כלי וי ז מייי פ״ה מהלי אבל הלי א ו טוש״ע י״ד

שפב סעיף א]: בד ח טוש"ע י"ד סי" שלד סעיף ב: סעיף ב: מה ט מייי פ״ג מהלי תעניות הלכה ד טוש"ע א"ח סי' מקעה סעיף ג:

פ"י מהלכות טומאת לרעת הל' ו: טומסם נועם הכי ו. בוד ב מייי פ"ה מהלכות אבל הלכה א ה סמג עשין דרבנן ב טוש"ע י"ד

עשין דרבנן ב טוש"ע י"ד סי שם סעיף א [וסי שפג סעי א]: מח ל מיי פ"י מהלכות טומאת לרעת הלי ו: מם מנס מיי׳ פ״ב מ ג ט .. מהלכות ביאת מקדש הלכה יא סמג לאוין שג:

תורה אור השלם 1. וְהָפַּכְתִּי חַגֵּיכֶם לְאַכֶּל וְכָל שִׁירֵיכֵם לקינה ון הפביה וופּלב לקינה האליתי על כּל מְתְנִים שָׁק וְעַל כָּל רֹאשׁ שָׁק וְשַׁמְתִּיה בָּאבָל יִחִיד וְאַחַרִיתָה כִּיוֹם מָר:

.. נּיִּשְׁלַח יוֹאָב הְנְקוֹעָה 2. וַיִּשְׁלַח יוֹאָב הְנְקוֹעָה וַיִּקָּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכְמָה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי נָא וַלְבְשִׁי נָא בִגְדִי אֵבֶל וְאַל תסוכי שמן והיית כאשה יָנְטוּבִי שֶּבֶּן וְּתָיִיוּ בְּאָשְּׁוּ זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת עַל מֵת: שמואל ב יד ב 3. האנק דם מתים אבל לא תַעֲשָׂה פְּאֵרְה חֲבוּשׁ עָלֶירְ וּנְעָלֶירְ תִּשִׁים בְּרַגְלֶיךְ וְלֹא תַעְטֶה עַל בָּרַגְלֶיךְ וְלֹא תַעְטֶה עַל 4. וינחם דוד את בת שָׁבָע אִשְׁתוֹ וַיְבֹא אֵלֶיהְ וַיִּבְא אֵלֶיהְ וַיִּשְׁכַּב עִפְּה וַתֵּלֶּד בַּן יין אָהַבּוֹישמוּאל בּ יבּ כּדּ זִייָ אָהַבּוֹישמוּאל בּ יבּ כִּדּ 5. וְכָבֶּס המחירר ותקרא את שמו שלמה וְכבֶּס הַמִּטַהֵר אֶת וְכבֶּס הַמִּטַהַר אֶת את כָּל שְׁעְרוֹ וְרָחַץ בַּמִּיִם וְטָהֵר וְאָחַר יְבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְיְשָׁב מִחוּץ לְאָהֱלוֹ שָׁבְעַת מָחִרץ יִמִים: ויקרא יד ייִ יָמִים: ויקרא יד ח 6. לַךּ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֱלֵיכֶם:

שבעת ימים יספרו לו:

יְּחְבָּוּוּ יְּלְהֵּים יִּיְלְּבְּוּוּ יִּלּוּ. יחזקאל מד כו וּבְיוֹם בֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ. אל הָּחָצֵר הַפְּנִימִית לְשָׁרַת בַּקּדֶש יִקְרִיב חַשָּאתוֹ נְאָם אֲדֹנָי אֱלֹהִים: יחזקאל מד כז